

Slovenska univerza
za tretje življenjsko obdobje
e-novice

Univerza za tretje življenjsko obdobje **32** let

Tam nekje v knjigi je stavek, v katerem boste odkrili pomen svojega življenja
Miguel de Cervantes

Smo v Sloveniji pripravljeni za življenje in delo po digitalni revoluciji? Ljubljana, MIZŠ in OECD, 7. april 2016

Letos najpomembnejši izobraževalni dogodek je nedvomno bila prva delavnica v projektu Strategija razvoja in uporabe spretnosti v Sloveniji (ang. Skills Strategy Slovenia), ki je tekla pri Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport RS in OECD. 70 predstavnikov ustanov, podjetij, društev in ministrstev je predhodno izpolnilo anketo o tem, kako so pri nas razvite sodobne spretnosti, koliko jih uporabljamo in kakšne strategije imamo, da jih razvijemo. Iz rezultatov izvedeni grafikoni so prikazali stanje v Sloveniji. Izstopil je podatek, da razvoj sodobnih novih spretnosti najbolj ovira šolski sistem. Višek srečanja je bilo predavanje *Andreasa Schleicherja*, direktorja Oddelka za izobraževanje in spretnosti pri OECD. »Vi živite še v industrijskem obdobju, digitalna revolucija pa je naša sedanost. Slovenija je edina država, članica OECD, ki izvaža visoko izobražene strokovnjake! Imate veliko šolanih, a tudi *najmanj diplomantov*, terciarna izobrazba pa je nujna začetna izobrazba za delo in življenje v 21. stoletju. Vaš človeški kapital premore po zadnjem štetju le 18 % diplomiranih, medtem, ko jih imajo razvite države 75 % in več. Poklici se pojavljajo in v par letih izginejo, pomembna je le zaposljivost osebe.« Sprašujemo se, *kdo bo preživel nerazvito in neoblikovano maso človeškega kapitala*, ki jo zanemarjajo napačne politične odločitve o šolstvu, univerzah, znanosti in zdravstvu – vse, kar bi dvignilo naš človeški kapital na ustrezno raven. Delavnico je odprla in zaključila ministrica, *dr. Maja Makovec Brenčič*, uspešno so jo vodile *Emma Perme* (MIZŠ) in strokovnjakinje ter vodje tega projekta OECD. »Sodelujoči nismo niti pomislili na uro«, je dejala predstavnica Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, *prof. dr. Ana Krajnc*.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je zdaj članica EURAG

Ljubljana, 6. maj 2016

Na konferenci EURAG, ki jo je v Ljubljani odlično organizirala in izpeljala Zveza društev upokojencev Slovenije (ZDUS), je Ana Krajnc predstavila Slovensko UTŽO, Dušana Findeisen pa partnersko evropsko združenje DANET. EURAG je nastal pred petdesetimi leti in je prva evropska organizacija starejših. Je posvetovalna organizacija OZN v New Yorku in članica Sveta Evrope v Strasbourgu, članica Socialne platforme Evrope, kar ji daje širši pogled na problematiko družbenih skupin. Udeleženci konference in generalne skupščine so znova poudarili pomembnost vseživljenjske obravnave staranja, izmenjave informacij, znanja, vpliva na oblikovanje zakonov, odkrivanja tudi posebnih področij (denimo staranje v zaporih), potrebe po nastanku priročnika za prehod iz aktivnega obdobja v upokožitev. Časi so za starejše in vse druge prelomni, zato se morajo vrste tistih, ki zagovarjajo starejše, še bolj strniti.

Slovenski izobraževalci odraslih, strnjeno ...

Vse o izobraževanju odraslih na IV. Mednarodnem andragoškem simpoziju

Makarska, 18. - 20. april 2016

V organizaciji nacionalnih podpornih služb za EPALE (Elektronska platforma za izobraževanje odraslih Evrope) Hrvaške, Bosne in Hercegovine in Slovenije se je odvil IV. Mednarodni andragoški simpozij z osrednjo temo *upravljanje organizacij izobraževanja odraslih*. Tekla je izmenjava izkušenj, predstavitev dobrih praks, iskanje možnosti povezovanja in sodelovanja nacionalnih koordinatorjev Evropskega programa za učenje odraslih (EPUO) in EPALE. V središču pozornosti je bila informacijsko komunikacijska tehnologija (spletni študij, elektronsko učenje). Zanimanje sta poželi Doba Fakulteta On-line in Parada učenja (ACS). V delavnicah so udeleženci odkrivali primerne spletne vsebine, pripravo strateško razvojnega načrta za ustanove izobraževanja odraslih. Gosta iz Češke in Nemčije sta poudarila pomen profesionalizacije izobraževanja odraslih. Naj dodam, da je *profesionalizacija* (znanje iz različnih ved, profesionalno znanje, veščine, morala, vrednote, odnos, reprezentacije, zmožnost motiviranja itd.) na področju izobraževanja družbeno marginaliziranih skupin še pomembnejša kot je sicer. Simpozija sem se udeležila novinarka, študentka UTŽO, Mirjam Bevc Peressutti.

Talenti oseb z disleksijo, njih odkrivanje in uresničevanje

Ljubljana, 18. april 2016

Na Inštitutu za disleksijo pri Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje se je odvijalo predavanje, namenjeno osveščanju javnosti o tem pojavu. »Disleksija je kompleksen pojav. Pri nas in drugod je zanj uveljavljen naziv disleksija, ker so v naši kulturi največ pozornosti pritegnile težave otroka ali odraslega pri branju. Težave so, a še dandanašnji jih napačno istovetimo s pomanjkanjem inteligentnosti«, je uvodoma dejala prof. dr. Ana Krajnc. Tisti, ki ne zaznajo ene ali dveh barv barvnega spektra, težko berejo, črke na belini bleščečega papirja vidijo popačene. Oči so zdrave, drugačna je le možganska predelava vidnih zaznav. *Helen Irlen* je ugotovila, da osebi z disleksijo lahko pomagajo posamezne barvne prosojnice ali posebna očala, ki filtrirajo vso svetlobo in so izdelana po zaključeni presoji *skotopične občutljivosti*. Posmeh sošolcev in javno obsojanje otroka, da »se ne trudi, ne sodeluje, da ni pozoren«, ga moralno uničijo in samozavest mu izginja. Osebe z disleksijo so drugačne, drugačnost pa pomeni ustvarjalnost, inovativnost, vse tisto, kar potrebujemo pri današnjem delu. Njihova ustvarjalnost, talenti za delo z IKT, originalne rešitve so pomembni za uveljavljanje na delu in v življenju. Še nekaj posebnih talentov oseb z disleksijo: umetnostni talenti, izjemne prevajalske zmožnosti, strateško, podjetniško razmišljanje, sposobnost za odkrivanje pravih in hitrih rešitev, odkrivanje principov, tridimenzionalna predstava.

Društvo Hiška odpira svoja vrata in spreminja védenje o posebnih učnih težavah

Ravne na Koroškem, 22. april 2016

Udeležili smo se odprtja Društva Hiška v Ravnah na Koroškem, društva za pomoč otrokom, mladostnikom in staršem na področju slabših zmožnosti branja (disleksija), pisanja (disgrafija), računanja (diskalkulija), motenj pozornosti (angl. attention deficit disorder), hiperaktivnosti in motenj v koordinaciji gibov (dispraksija). Starši bodo tu dobili pomoč, podporo in spodbudo za spoprijemanje s težavami, pa tudi za odkrivanje talentov, otroci in mladostniki pa učno pomoč ter potrditev, da niso nesposobni, leni ali nemotivirani. Da zmorejo premagati šolske težave, zaživeti svobodno in ustvarjalno. Uvodna govornika sta bila *dr. Tomaž Rožen*, župan občine Ravne na Koroškem in *Meta Žgur*, Inštitut za disleksijo, Združenje SUTŽO. (Vir: Meta Žgur)

Literarno ustvarjanje na odru

Kaj vi še zmeraj pišete? O literarnem ustvarjanju starejših v "noči" knjige

Ljubljana, 22. april 2016

Ko mu je bilo petinšestdeset let, so pisatelja Petra Handkeja vprašali, kot bi morebiti vprašali uslužbenca državnih železnic, če še zmeraj piše. "Seveda, prenehal bom le, če bom začutil, da sem zgubil stik s svetom." Študenti in mentorji UTŽO Ljubljana so tako v Noči knjige tkali misli o literarnem ustvarjanju pod jesen življenja. Zdaj "ni pomembno, kaj smo, marveč kdo smo", je uvodoma dejala prof. dr. Ana Krajnc. *Vsak človek šteje* je zmagovalna zgodba zgodbopisk na Proznih mnogobojjih 2016 v Ljubljani (mentorica dr. Mateja Mahnič). O radosti literarnega ustvarjanja v skupini »Od branja do pisanja« sta spregovorila študenta Lado Rogelj in Marko Veber (mentorica dr. Mateja Seliškar Kenda).

Evelina Umek, pisateljica in študentka UTŽO, v svojih delih približa bralcu Trst, prizorišče svojega otroštva. Ema Andoljšek, mentorica za nemščino, je prikazala ustvarjanje svojega dela *Le tülku vam povejm* v izvirnem ribniškem narečju, ki ga je posvetila svojemu očetu Janezu Andoljšku. Dolga leta je zbirala in raziskovala očetovo literarno zapuščino. Pogovor o literarnem ustvarjanju je moderirala pisateljica in študentka novinarstva Alenka Steindl. (Vir: Alijana Šantej)

Znanstvena razprava, ki nas uči gledati umetnino še drugače kot le z očmi Ljubljana, april 2016

Umetnina - ljubezen na prvi pogled? Pedagoški pomen interpretacije v umetnostnem muzeju ima naslov pri Pedagoškem inštitutu v digitalni obliki nedavno izšla znanstvena razprava dr. Rajke Bračun Sova, dolgoletne mentorice za umetnostno zgodovino na UTŽO Ljubljana. Opazovala in intervjuvala je obiskovalce Moderne galerije, raziskovala njihove povedi, asociacije, misli, občutke med ogledovanjem umetnine, pa tudi, kako znanje in čustva vplivajo na obiskovalčevo dožemanje, kako ga pri tem motivirajo ali zavirajo. Potrdila se je teza francoskega filozofa Pierra Bourdieu-ja, da srečanje z umetnino ni ljubezen na prvi pogled. Doživljanja in razumevanja umetnine se moramo učiti, umetnino interpretirati, razložiti, opisati torej. Umetnina živi od našega pogleda. Bralca pritegne spoznanje, da strokovnjaki umeščajo umetnino v okvir svojega strokovnega znanja in tam iščejo primerjave (slikar je moral poznati Brueghlovo ...), drugi obiskovalci pa predvsem v okvir svojega življenja. "Sem bil na čisto taki poroki. Poroki mojega brata." Več:

http://www.pei.si/UserFilesUpload/file/digitalna_knjiznica/Dissertationes_28_ISBN_978-961-270-241-o_HTML/index.html

Razprostranjena Beneška Slovenija in prof. dr. Jurij Kunaver

Zakaj Nadiža ne teče v Sočo? Ljubljana, 3. maj 2016

Z *Enajsto šolo v knjigarni* si Slovenska UTŽO odpira še ena vrata v javnost in tako so na predavanje geografa prof. dr. Jurija Kunaverja poleg tistih, ki jih zanima redkeje obravnavana tema Beneške Slovenije, prišli tudi tisti, ki so ob tem želeli znova srečati svojega učitelja in svojega sodelavca. Zvedeli smo, kako so v času avtonomnosti v tej regiji modreci na bankah (kamnitih klopeh) razpravljali o javnih rečeh, ob katerih prelomnih trenutkih - ne le v času nacizma - se kopja usmerijo proti Slovencem in slovenstvu. Spoznali smo literaturo in narečje in obšla nas je želja, da se podamo v te

kraje. Slovenska UTŽO je s profesorico Mileno Kožuh dolgo gojila povezave s Tersko dolino, a Beneška Slovenija se širi onstran njenih meja. Zakaj Nadiža ne teče v Sočo? "Na to vprašanje pa znajo odgovoriti le geologi", pravi prof. dr. Kunaver. Enajsta šola bo znova odprla svoja vrata v oktobru.

V oddaji med štirimi stenami

Ljubljana, 25. april 2016

[Je starost lahko nova priložnost?](#) Med štirimi stenami, Radio Slovenija - Prvi

Dušana Findeisen primerja svoje današnje poglede na starost, staranje in izobraževanje starejših s tistimi, ki jih je imela v mladosti.

Naloga civilne družbe je, da "od spodaj" sproža spremembe, ne da slepo sledi

Če bi politiki svoje odločitve povezali s spoznavnimi postopki posameznih ved (sociologije, antropologije, ekonomije, andragogike itd.) in poznavanjem prakse, bi lahko bolje utemeljili svoje odločitve in razumeli njihov vpliv. Že v 19. stoletju, ko se oblikuje *koncept civilne družbe*, postane jasno, da družba ni le skupek pogodbenih razmerij. Nasprotno, je celota *med seboj povezanih posameznikov*, njihovih *medsebojnih odnosov* in se strukturira po njihovih interesih in potrebah (Hegel). Je sistem menjav, ki so tudi družbene in ne zgolj ekonomske narave. Še več, družbene pravice se oblikujejo različno v različnih kulturah, značilnost in naloga civilne družbe pa je, da "od spodaj" sproža družbene spremembe. (Glej Marcel Mauss, Durkheim).

Rembrandt. Glava starega človeka

V projektu 80+ so se pogovarjali z vprašanci v visoki starosti

V Litvi, denimo, so povedali: »Pri naši starosti je dejavno državljanstvo (da nekaj naredimo za skupnost) skrito očem. Še več, tudi javnih prostorov, kjer je moč srečati nas, starejše od osemdeset let, ni veliko. To so le zdravstveni dom, trg in seveda cerkev. Ljudje v visoki starosti mislimo, da nismo zanimivi svojim nekdanjim prijateljem, družinskim članom, celo sami sebi nismo zanimivi! Najraje smo doma, in če lahko kaj naredimo za sosede, to naredimo nevidno, brez hrupa.« Kakšen vpliv ima dejavno državljanstvo ljudi v visoki starosti? Avstrijski vprašanci so povedali: »Smo duševno in fizično bolj zmožni. Imamo kaj vpisati v koledar. Moramo strukturirati in dobro načrtovati čas, imamo o čem premišljevati in govoriti. Držimo obljube, saj se počutimo koristni. Najdemo nove prijatelje, nove skupine. Laže je prenesti tišino doma, če imamo načrte, misli, stike, če se česa veselimo.«

Več: <http://www.act-80plus.eu/wp-content/uploads/2015/04/National-Report-Austria.pdf>

Napovedujemo, vabimo

Četrtek, 12. maj, ob 19.00 uri, Hotel Perla, Nova Gorica

Slovesnost ob 25-letnici UTŽO Nova Gorica

Petek, 13. maj 2016, ob 17.00 uri, Galerija Hodnik Društva upokojencev Škofja Loka
Odprtje razstave članic fotografskega študijskega krožka UTŽO Škofja Loka

Torek, 17. maj, ob 10.00 uri, Brda
Strokovni posvet in srečanje mreže Slovenska UTŽO

Torek, 17. maj, Ljubljana
Teden vseživljenjskega učenja na UTŽO Ljubljana: Fabianijeva dediščina od Prešernovega spomenika do Hribarjeve hiše
 Študijski sprehod po Fabianijevi Ljubljani s člani študijskega krožka *Spoznajmo svoje mesto* in mentorico mag. Olgo Paulič

Sreda, 18. maj, ob 9.00 uri, UTŽO Ljubljana, Poljanska 6, dvorana
Predstavitev spletne strani animatorjem

Četrtek, 19. maj, ob 16.30 uri, UTŽO Ljubljana, dvorana v pritličju levo
Kako udobna in prijetna je soba v domovih za starejše? Predlogi in usmeritve za načrtovanje
 Predstavitev raziskovalne naloge študijske skupine Dom, kultura bivanja, oprema in prenova pri mentorici arh. Barbari Železnik Bizjak

Sreda, 25. maj, ob 9.00 uri, UTŽO Ljubljana, Poljanska 6, dvorana
Predstavitev spletne strani animatorjem

Četrtek, 26. maj, ob 17.00 uri, Trubarjeva hiša literature, Stritarjeva 7, Ljubljana
Literarno branje zgodbopisk

Torek, 31. maj, ob 10.00 uri, Kino Komuna, Cankarjeva 1, Ljubljana
Srečamo se v kinu: Še vedno Alice
 Gostja v razgovoru po ogledu filma bo Ana Cajnko, voditeljica Alzheimer Cafe (pogovorov o demenci), vodja programa za pomoč osebam z demenco in njihovim svojcem RESje pri ZDUS ter vodja mednarodnega projekta Spomini.

Petek, 3. junij, ob 18.00 uri, Vrt Mete Berce, Kocjanova 7, Ljubljana-Šentvid
Na Metinem vrtu: zgodbe Svetlane Makarovič v keramiki
Odprtje razstave krožkov za keramiko pri mentorici Lučki Šičarov
 Razstava bo na ogled od 4. do 19. junija, vsak dan med 15.00 in 18.00 uro

Sreda, 8. junij 2016, ob 10.00 uri, Slovenska UTŽO, Poljanska 6, Ljubljana

Posvet o srebrni ekonomiji (Silver Economy Development Meeting)

Več: <http://eregion.eu/8-6-2016-silver-economy-development-meeting-ljubljana>

Prijave: gricar@fov.uni-mb.si

Ponedeljek, 13. junij, ob 10.00, Narodni muzej Slovenije (Metelkova)

Muzeoforum. John H. Falk: Obiskovalci in vseživljenjsko učenje

Širimo obzorja, združujemo ljudi

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Če besedilo ni oblikovano in slik ne vidite, pritisnite na Pogled ali View in nato HTML.

Spletne novice slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje ureja Dušana Findeisen.

Če novic ne želite več prejemati, to sporočite na naslov univerza3@siol.net